

Neolit

Neolithic

Boleradice (okr. Břeclav)

„Vorlíčky“, parc. č. 3725/2.

Lengyelská kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Regionální muzeum v Mikulově, p. o.

Lokalizace: S-JTSK: -586279, -1187551; -586334, -1187629; -586337, -1187681; -586241, -1187675

Záchranný archeologický výzkum byl vyvolán stavbou základní technické vybavenosti pro následnou stavbu rodinných domů, tedy inženýrskými sítěmi a komunikací. Vlastní výzkum probíhal v souběhu s vlastní stavbou, a sice od září do prosince 2024.

Stavba se nacházela na mírném svahu orientovaném na severovýchod, a především na jeho spočinku, odkud se otevírá široký pohled nad údolí říčky Haraska. Lokalita je známá z leteckých snímků, na kterých je možné rozeznat několikanásobné kruhové porostové příznaky. V létě roku 2009 zde provedl sondáž J. Unger a na řezu struktury se mu podařilo zachytit dvojité kruhový příkop, který interpretoval jako rondeloid z doby bronzové (Unger 2009). Jeho dataci však lze vzhledem k nízkému množství získaného materiálu považovat za problematickou.

Stavební zábor do prostoru kruhového areálu nezasahoval, nacházel se však v jeho těsné blízkosti. Geologické podloží lokality je tvořeno sprašemi, které jsou uloženy relativně mělko pod povrchem (do cca 40 cm). Ve středu stavby se však nachází cca 1 m

mocná terénní deprese/rýha vyplněná svahovými sedimenty. Přibližně 1 m pod vrstvami spraše je možné rozeznat pohřbenou půdu ze starších fází pleistocénu. Je však bez archeologických nálezů. Nadmořská výška se zde pohybuje od 225 do 240 m.

V průběhu zemních prací se podařilo zachytit několik desítek archeologických objektů. Na základě získaného materiálu je můžeme datovat do období lengyelské kultury a dále do doby halštatské a laténské (viz oddíl Doba železná).

Období lengyelské kultury bylo na lokalitě zastoupeno především stavebními a sídlištními jámami (obr. 1) obsahujícími četný především keramický inventář (také fragmenty bíle malované keramiky), méně potom kostí a štípané kamenné industrie. Lokalizováno bylo také několik žlabovitých objektů o rozměrech cca 2 × 0,5 m a hloubce 1 m, ovšem téměř bez datovacího materiálu. Vyšší struktury, případně jejich orientaci, se nepodařilo identifikovat. Částečně odkrytému půdorysu dlouhého domu by mohlo náležet 10 kůlových jam situovaných v jedné řadě.

Během výzkumu se podařilo zdokumentovat část polykulturní lokality s osídlením zastoupeným několika pravěkými obdobími, což dokládá oblíbenost místa. Strategičnost lokality zřejmě spočívala i ve velmi dobrém výhledu do okolí. V současné době se však na místě nenachází vodní zdroj, a celý prostor je navíc značně ovlivněn svahovou erozí.

Literatura

Unger, J. 2009: Boleradice 2009. Rkp. nálezové zprávy č. j. 32/10.

Uloženo: Archiv nálezových zpráv, Ústav archeologické památkové péče, v. v. i. DOI: 10.60585/M-TX-202300220.

Dostupné také z: <https://doi.org/10.60585/M-TX-202300220>.

Summary

Part of a multi-period settlement at the site known as ‘Vorlíčky’, including several features dating to the Lengyel culture period (Fig. 1), was uncovered during a rescue archaeological excavation on the south-western edge of the built-up area of Boleradice (Břeclav District).

Richard Bíško

Obr. 1. Boleradice. Objekt lengyelské kultury č. 514. Foto R. Bíško.

Fig. 1. Boleradice. Feature No. 514 of the Lengyel culture. Photo by R. Bíško.

Bošovice (okr. Vyškov)

„Příděl u háječka“, „Novosady“.

Lengyelská kultura. Sídliště, příkopové ohrazení. Geofyzikální průzkum. Průzkum. Uložení nálezu: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.0512936N, 16.8521072E

Již od roku 2020 probíhá systematický výzkum lengyelského osídlení v prostoru Ždánického lesa a jeho blízkého okolí, v rámci kterého se zde podařilo prokázat dříve neznámý fenomén budování ohrazených areálů zpravidla nepravidelně oválného tvaru. Těchto, příkopy a valy vymezených areálů, registrujeme aktuálně